

УДК 811.163.3'373.7
УДК 811.163.42'373.7

Тиана ЛАКОСЕЉАЦ
Филозофски факултет
Риека, Хрватска

Жељка МАЦАН
Филозофски факултет
Риека, Хрватска

Биљана СТОЈАНОВСКА
Филозофски факултет
Риека, Хрватска

УСПЕХОТ И НЕУСПЕХОТ ВО МАКЕДОНСКАТА И ВО ХРВАТСКАТА ФИТОНИМСКА ФРАЗЕОЛОГИЈА

Апстракт: Во овој труд се анализираат македонски и хрватски фитонимски фразеолошки изрази кои му припаѓаат на концептот (не)успех. Фразеолошката граѓа врз која е сработено истражувањето е фразеографска, односно фразеолошките изрази се ексцерпирани од *Фразеолошкиот речник на македонскиот јазик* и од *Хрватскиот фразеолошки речник*. Пред отпочнувањето на истражувањето дадени се хипотези, по што следува семантичко-концептуална и анализа на меѓујазична еквиваленција на фразеолошката граѓа. Целта на истражувањето е да се даде придонес во проучувањата на фразеологијата на македонскиот и на хрватскиот јазик, но и на контрастивната фразеологија на овие два јазика.

Клучни зборови: македонски јазик, хрватски јазик, фразеологија, фитоними, (не)успех

1. Воведни белешки

Претставата за успехот како една од универзалните желби на човекот и за неуспехот како непосакуван резултат на определена активност или крај на одредена ситуација, имаат свој јазичен израз и во фразеологијата. Тоа го потврдува и фразеолошката граѓа на македонскиот и на хрватскиот јазик која на семантичко ниво може да се доведе во

врска со успехот и со неуспехот, односно може да се разгледува како јазичен израз на тие две концептуални полиња.

Основен критериум при собирањето на фразеолошките изрази од двата јазика застапени во истражувањето се фразеолошки компоненти кои им припаѓаат на семантичкото поле *успех* и *неуспех* или компоненти кои им припаѓаат на тоа семантичко поле, а се со делумно фразеолошко значење. Понатаму, од собраната фразеолошка граѓа се издвоени фразеолошките изрази со фитонимски компоненти, па се анализираат на семантичко ниво во рамките на успехот и неуспехот, како два фразеолошки концепти со спротивен значенски однос. Се разгледува и симболиката на фитонимите потврдени како фразеолошки компоненти во фразеолошката граѓа и нејзиното влијание во однос на тоа дали значењето на определениот фразеолошки израз е позитивно или негативно конотирано. Се утврдува и дали фразеолошката реализација на концептуалните полиња *успех* и *неуспех* во македонската и во хрватската фитонимска фразеологија е директна или индиректна.

Поаѓајќи од претпоставката дека метафорските пресликувања се движат од поконкретни кон поапстрактни (сп. Brdar и др. 2005), појдовната точка може да се оформи како следнава концептуална метафора: (НЕ)УСПЕХОТ Е РАСТЕНИЕ, која понатаму може да се апстрахира на метафорите: РАСТЕНИЕТО Е ПОБЕДА/РАСТЕНИЕТО Е РАСТ / РАСТЕНИЕТО Е БЛАГОСОСТОЈБА.

2. Истражување

Граѓата за спроведеното истражување е собрана од лексикографските извори: *Фразеолошки речник на македонскиот јазик* (2003) и *Hrvatski frazeološki rječnik* (2014). При одредувањето на критериумите за собирање на фразеолошката граѓа од македонскиот и од хрватскиот јазик, појдовна точка беа лексикографските дефиниции на лексемите *успех* и *неуспех*, односно *uspjeh* и *neuspjeh*.

Во *Официјалниот дигитален речник на македонскиот јазик* (makedonski.gov.mk) се потврдени следните дефиниции:

успех | м.

Позитивен резултат во некоја работа, спорт и сл., успешно завршување на нешто. *Образованиеѝо ѝо заврши со одличен усѝех. Во сѝорѝоѝѝ ѝосѝѝѝна врвни усѝеси. Ти ѝожелувам среќа и усѝех во живоѝоѝѝ.*

неуспех | м.

Немање успех, лош, неповолен резултат. *Поради лошоѝо ѝланирање, и ѝокрај вложениѝе најори, доживеа неусѝех.*

Во *Речникоѝ на хрваѝскиоѝ јазик (Rječnik hrvatskoga jezika)* за лексемите *uspjeh* и *neuspjeh* ги наоѓаме овие лексикографски дефиниции:

ùspjeh m (nom. *mn* *ùspjesi*) *postignuta svrha, povoljan završetak posla, pothvata* itd. (Anić 2000: 1263)

nèuspjeh m (nom. *mn* *nèuspjesi*) *nepovoljan ishod odluke, radnje, događaja* i sl. (Anić 2000: 626).

Во *Хрваѝскиоѝ јазичен ѝорѝѝал* (hjp.znanje.hr) стои следната дефиниција за *uspjeh*:

1. *dostignuće cilja; povoljan ishod čega* [bez *uspjeha*; imati *uspjeha*; potpuni *uspjeh*; s *uspjehom*]
2. *postizanje bogatstva, slave ili položaja* [*uspjeh ga je pokvario*].

Истиот извор за лексемата *neuspjeh* ја содржи следната дефиниција:

nepovoljan ishod odluke, radnje, događaja i sl., *pomanjkanje uspjeha* [*doživjeti neuspjeh*; *biti osuđen na neuspjeh*]; *bezuspjeh*, opr. *uspjeh*.

Врз основа на претходно наведените лексикографски дефиниции определени се формалните и семантичките критериуми за собирање на македонската и на хрватската фразеолошка граѓа. Од неа се издвоени македонски и хрватски фитонимски фразеолошки изрази на кои една или повеќе компоненти или пак дел од фразеолошкото значење претставува именка и/или глагол кои за двата јазика застапени во

истражувањето, се претставени во табелата подолу. Тие фитонимски фразеолошки изрази според своето значење му припаѓаат во семантичкото поле¹ *успех* и *неуспех*.

Табела 1: Преглед на застапените именски и глаголки фразеолошки компоненти

Македонски	Хрватски
Именски компоненти	
<i>успех, успешнување, резултат, победа</i>	<i>uspjeh, probitak, postignuće, pobjeda, rezultat</i>
<i>неуспех, пораз</i>	<i>neuspjeh, poraz</i>
Глаголки компоненти	
<i>победи / победува, добие / добива</i>	<i>pobijediti / pobjeđivati, dobiti / dobivati</i>
<i>изгуби / губи, пораз / поразува, пропадне / пропада</i>	<i>gubiti / izgubiti, poraziti / poražavati, propasti / propadati</i>

Пред спроведувањето на семантичко-концептуалната фразеолошка анализа и анализата на меѓујазична еквиваленција меѓу фразеолошката граѓа на македонскиот и хрватскиот јазик ги даваме следните хипотези: (X1) Во фразеолошките изрази во двата анализирани јазици ќе бидат застапени фразеолошки изрази со значење *неуспех*.

¹ Врз принципот на семантички полиња е организиран фразеолошкиот речник на Хелмут Вајнбергер (2012). Тој дава пример на таквиот пристап на фразеолошката граѓа и може да се смета за нов во лексикографската пракса. На тој начин на корисникот на речникот му се дава можност за увид во поврзаноста на групи фразеолошки изрази на значенско ниво, што дава практичен придонес и во преведувачката работа. Во речник конципиран на ваков начин видливи се семантичките односи во фразеологијата, посебно односот на фразеолошка антонимија, на полисемија која кај фраземите, со оглед на тоа што станува збор за сложени лексички единици, не е честа. Во споменатиот речник застапена е семантичката група *успех* – да се биде успешен – да се биде славен (De 24, Weinberger 2012: 243–244) и семантичката група *неуспех* (De 25, Weinberger 244–246). Во семантичката група *успех* потврдени се и фраземите со фитонимска компонента: *pobratiti / brati lovorike, doći na zelenu granu* (ја има и верзијата *doći do zelene grane*).

(X2) Врз формирањето на фразеолошкото значење големо влијание ќе има симболиката на фитонимската фразеолошка компонента.

(X3) Помеѓу потврдените македонски и хрватски фитонимски фразеолошки изрази кои може да се категоризираат во концептот *успех* и *неуспех*, ќе бидат потврдени примери на целосна фразеолошка еквиваленција.

3. Анализа на резултатите и дискусија

Во собраната македонска и хрватска фразеолошка граѓа не се потврдени фразеолошки изрази кои ги содржат компонентите *успех* и *неуспех*, односно *uspjeh* и *neuspjeh*. Оттука, може да се каже дека не е потврдена нивната директна јазична реализација. Како компоненти на фразеолошките изрази во двата анализирани јазичи се потврдени лексеми кои може да се вклучат во семантичкото поле *успех* и *неуспех* на симболичко и конотативно ниво (на пр. лаврите, *lovorike*). Македонските и хрватските фитонимски фразеолошки изрази кои со своето значење може да се вклучат во концептуалното поле *успех* и *неуспех* се анализираат семантички и во однос на меѓујазичната еквиваленција.

3.1. Семантичка анализа

Семантички се анализираат фразеолошкото значење, степенот на десемантизација и потеклото на фразеолошкиот израз, а се прави и осврт на симболиката на потврдените фитонимски фразеолошки компоненти, според кои е и организиран пристапот на спроведената анализа на семантичко ниво.

3.1.1. Лаврите / *lovorike*

Македонскиот фразеолошки израз *заспива (почива, спие) на лавриите* со значење 'ја прекинува активноста по првиот голем успех; живее од минатата слава' во целост е десемантизиран, како и хрватскиот фразеолошки израз *spavati (ležati i sl.) na lovorikama* чие значење е 'zadovoljiti se postignutim, uspravati se na stečenoj slavi, predugo se zanositi svojim uspjehom'. Со двете фраземи се искажува задоволство од постигнатиот успех и дека некој предолго живее на стара слава. Фитонимската компонента која ја содржат е симбол на постигнат успех, слава, чест, победа, вечност, бесмртност. Во грчката митологија лаворовиот венец

е симбол на богот Аполон. Со лоров венеч ги крунисувале победниците на Питиските игри, старогрчки натпревари и свечености во чест на богот Аполон кои се одржувале во Делфи. Иако симболиката на овие фитонимски фразеолошки компоненти е позитивно конотирана, значењето на овие фраземи не е позитивно, туку со нив се искажува конформизам на некој, кој постигнал некаков успех и кој смета дека натамошно вложување напор не е потребно. Негативна конотација на значењето и во македонскиот и во хрватскиот фразеолошки израз дава глаголската компонента со која е остварен соодносот кон именско-придавската синтагма со позитивно конотирана симболика. Во хрватската фразеолошка граѓа е потврден целосно десемантизираниот фразем *pobratil / brati lovorike* со значење 'ostvariti / ostvarivati uspjeh, steći / stjecati slavu, postati / postajati slavan'. Неговото значење е позитивно конотирано и се користи за да се опише нечие постигнување. Интересно е што прототипно лексичкото значење на неговите глаголски компоненти може да се доведе во врска со лексемите од семантичкото поле на растителниот свет, а фигуративното 'ostvariti uspjeh ili korist nakon uloženoга truda' се остварува и во самата фразеолошка слика и во фразеолошкото значење. Фразеолошките изрази со компонента *лавриџе / lovorike* му припаѓаат на интернационалниот фразеолошки слој (сп. англ. win laurels, rest on one's laurels; герм. Lorbeeren ernten (pflücken), sich auf seinen Lorbeeren ausruhen; итал. raccogliere allori, dormire sugli allori). Семантичката анализа на македонските и хрватските фразеолошки изрази со компонентите *лавриџе / lovorike* потврдува влијание на симболиката на фитонимската фразеолошка компонента врз значењето на фразеолошкиот израз во целост, и со анализата на овие примери хипотезата (X1) може да се смета за потврдена.

3.1.2. *Босџан / bostan*

Македонскиот фразеолошки израз *ѿо обра босџаноѿи* е повеќезначен – првото значење му е 'пропадна, настрада, лошо помина', а второто 'направи грешка со тешки последици'. Значењата на овој фразеолошки израз се во семантички однос на инклузија, второто значење е содржано во првото (оној што направил грешка со тешки последици, лошо поминал). Во хрватската фразеолошка граѓа потврден е фразеолошки

израз со истите компоненти *obradi bostan* чие значење е 'loše proći, nastradati, pretrpjeti neuspjeh'. Ившиќ Мајиќ и Вукша Наход (2018: 40) наведуваат дека лексемата *bostan*,...u Vidu i Vrgorcu naziva dinja, a u zapadnohercegovačkim govorima lubenica. Izvorno je značenje te riječi 'vrt' te 'vrt za dinje i lubenice', odakle se razvilo i značenje 'dinja' i 'lubenica'. Riječ bostan u turski je posuđena iz perzijskoga būstān 'vrt', što je složenica s doslovnim značenjem 'mirisno mjesto'. Turcizam bostan govornicima hrvatskoga najpoznatiji je iz frazema obradi bostan 'loše proći, nastradati, propasti'. Značenje tog frazema jasnije je ako se zna da je izvorno glasilo obradi zelen bostan, tj. nezrele dinje i lubenice“.

3.1.3. Роза / ruža

И во македонската и во хрватската фразеолошка граѓа се потврдени фразеолошки изрази со фитонимската компонента *роза / ruža*. Тоа се македонскиот фразеолошки израз *не му цвѐтаат рози (ружи) / не му цуѐтаат рози* и хрватскиот *не свјетaju (не свату) ruže* кому. Нивното значење е 'нема среќа, нема успех, тешко, мачно живее, не му одат добро работите'. Фитонимската компонента која содржи симбол е, според Шевалие, Гербран (1983: 571–572), целосно совршена, без грешка, таа е љубов, повторно раѓање, препород, страст и чистота, а негативното значење на фразеолошкиот израз е градено врз основа на негираната глаголска фразеолошка компонента. Кога во растителниот свет нешто не цвета, значи дека не расте, не напредува, не успева. И овие фразеолошки изрази одат во прилог на претпоставката (X1) дека во собраната фразеолошка граѓа на двата јазика позастапен е концептот неуспех, односно негативно конотираното фразеолошко значење.

3.1.4. Жито

Во изворите користени за спроведување на истражувањето потврден е македонскиот фразеолошки израз *во бездна жиѐо сее* со значење 'прави нешто бесполезно, си го губи залудно времето', кое е негативно конотирано и произлегува од соодносот помеѓу именските компоненти: *жиѐо* и *бездна*. Именската компонента *жиѐо* е симбол на благосостојба, односно според *Речникот на симболи*, пченицата е храна на бесмртноста (Chevalier, Gheebrent 1983: 539). Синтагмата од

предлог и именка во функција на прилошка определба за место и самото значење на именската компонента укажуваат на негативна обележаност на фразеолошкото значење, а на ниво на фразеолошка слика претставува постапка која се одликува со бесмисленост и бесцелност². Именската компонента *жиѝо* е носител на позитивна симболика, на нов живот, раст, плодност, благосостојба³, но кога житото се сее во бездна, место до кое не допира доволно сончева светлина, јасно е дека станува збор за бесмислена активност која не може да резултира со успех. Овој фразеолошки израз не е потврден во хрватската фразеолошка граѓа, а не го пронајдовме ниту во други јазици што ни се познати, така што може да се смета дека потекнува од македонското поднебје.

3.1.5. Гранка / grana

Фитонимската компонента *ѝранка* потврдена е во македонскиот фразеолошки израз *се качува на ѝовисока ѝранка / се качува на ѝовисоки ѝранки* со значење 'си ја поправа економската состојба; напредува во животот'. Фразеолошката слика на искачување на висока гранка може да се поврзе со концептуалната метафора „happy / good is up“ (Lakoff, Johnson 1980). Поврзаноста со таа концептуална метафора се огледува и во потполно десемантизираниот хрватски фразеолошки израз *doći (stići) na zelenu granu* со значење 'popraviti svoj položaj, oporaviti se od gubitaka, napokon uspjeli u čemu'. Позитивното значење на придавката и именската фразеолошка компонента е конотирано и со симболиката на бојата. Зелената боја, според *Речникомѝ на симболи* (Chevalier, Gheebant 1983: 783–786), е симбол на будење на растителниот свет и на новиот живот, на надеж, сила и долговечност, како и боја на бесмртноста. Може да се претпостави дека фразеолошкиот

² Со значење 'прави нешто бесполезно' во македонскиот јазик се јавуваат и други фразеолошки изрази, на пр. *во водата прави дупка* или *на небото прави дупка*, но тие не се фитонимски, па затоа не влегуваат во рамките на анализираната фразеолошка граѓа.

³ Како пример може да се наведе германскиот фразеолошки израз *jmds. Weizen blüht* (букв. *жито (пченица) цвета кому*) 'добро се развива нечија работа, работите добро напредуваат, добро иде некому, успешен е некој'. Фразеолошката слика на пченица која цути, добро расте и успева, а со тоа ветува и добра жетва јасно упатува на околностите кои му одат во прилог на нечиј успех.

израз во хрватскиот израз е калкиран според германски образец (auf einen grünen Zweig kommen).

3.2. Меѓујазична еквиваленција

Во трудовите од подрачјето на контрастивната фразеологија најчесто се разликуваат два основни типа еквиваленција – целосна и делумна (целосна или скоро целосна). Целосната еквиваленција подразбира совпаѓање на планот на изразот и на планот на содржината и е многу ретка, а обично се јавува кај фразеолошки изрази кои имаат ист извор. Совпаѓањето во граматичката структура, лексичките компоненти и значењето не мора да значи дека одредени фразеолошки изрази од два или повеќе јазици се во однос на целосна еквиваленција зашто разликите меѓу нив може да се јават на планот на нивната прагматичност (фреквентност, употреба во рамките на определен функционален стил и сл.). Во тие случаи тоа треба посебно да се назначи, а во фразеолошките речници да ѝ се даде предност на функционалната еквиваленција која опфаќа значенско совпаѓање, совпаѓање во синтактичката улога и функцијата на фразеолошкиот израз, како и фреквентност на неговата употреба (в. во Dobrovol'skij 1999: 114). Во овој труд земена е предвид поделбата на четири типа фразеолошка еквиваленција од Чагаљ и Свиткова (2014: 34), според која се разликуваат: (i) целосна (апсолутна), (ii) делумна (парцијална), (iii) само семантичка и (iv) нулта еквиваленција. Освен на односот на совпаѓање на изразот и значењето, оваа поделба се темели и на совпаѓањето на длабинската слика на фразеолошките изрази од два или повеќе јазици. Во собраната фразеолошка граѓа се потврдени фразеолошки изрази во однос на целосна, делумна, семантичка и нулта еквиваленција.

3.2.1. Целосна (апсолутна) еквиваленција

Овој тип фразеолошка еквиваленција се јавува меѓу фразеолошките изрази кои потекнуваат од ист извор, како и меѓу фразеолошките изрази кои настанале според заедничкото концептуално поимање на светот или како фразеолошки калки. Целосната еквиваленција е честа кај фразеолошките изрази со кои се изразуваат основните емоции и кои настануваат врз основа на изборот на исти метафорски слики и

концептуални метафори, како и „со биолошки условена универзалност на релевантни симптоми“ (Burger 1999: 109). Во собраната фразеолошка граѓа од македонскиот и хрватскиот јазик фразеолошки изрази кои целосно се совпаѓаат *се заспиива (спочива, спие) на лавриите* и *спавати (ležati, uspavati se i sl.) на lovorikama* кои ѝ припаѓаат на интернационалната фразеолошка лексика. Во однос на целосна меѓујазична фразеолошка еквиваленција се и македонскиот фразеолошки израз *то обра боспианоџ* и хрватскиот *obratì bostan*. Наведените примери одат во корист на претпоставката (X3) дека овој тип еквиваленција ќе биде застапен меѓу македонските и хрватските фитонимски фразеолошки изрази кои му припаѓаат на концептот (не)успех.

3.2.2 Делумна (парцијална) еквиваленција

Во собраната македонска и хрватска фразеолошка граѓа потврден е и пример на делумна еквиваленција. Во таков однос се фразеолошката слика и значењето на македонскиот фразеолошки израз *се качува на џовисока транка / се качува на џовисоки транки* и хрватскиот *doći (stići) na zeleni granu*. Придавските фразеолошки компоненти со фитонимската именска компонента во двата фразеолошки изрази позитивно го конотираат значењето на фразеолошкиот израз.

3.2.3 Семантичка еквиваленција

Кај овој тип еквиваленција значењето на фразеолошкиот израз се гради со различни фразеолошки компоненти: „Iako čisto semantički ekvivalenti pokazuju stanovitu sličnost s nultom ekvivalencijom u vidu nepodudarnosti leksika i slikovitosti, za razliku od potonjih, prijevodne ekvivalente imaju u frazeološkim, a ne opisnim strukturama“ (Čagalj, Svítková 2014: 36). За издвоените примери со овој тип еквиваленција е карактеристично тоа што на фразеолошките изрази од нашата граѓа семантички еквивалент претставува фразеолошки израз кој не содржи фитонимска компонента. Така, македонскиот фразеолошки израз *во бездна жиџо сее* семантички е еквивалентен со хрватскиот фразеолошки израз *soliti more* со значење 'прави нешто непотребно

(излишно), работи залудно⁴. Во однос на семантичка еквиваленција со значењето на македонскиот фразеолошки израз се и хрватските фразеолошки изрази *Sizifov posao, pucanj (hitac) u prazno, tražiti iglu u stogu (plastu) sijena* или *tražiti iglu u sijenu*⁵. Утврдувањето на овој тип еквиваленција е посебно важно во контрастивните фразеолошки истражувања и во транслатологијата.

3.2.4. Нулта еквиваленција

Во рамките на хрватската граѓа е пронајден фитонимскиот фразеолошки израз *pobratil / brati lovorike* со значење *’ostvariti / ostvarivati uspjeh, steći / stjecati slavu, postati / postajati slavan’*, за кој во собраната македонска граѓа не е пронајден еквивалент, што значи дека може да кажеме дека станува збор за нулта еквиваленција.

4. Заклучок

Фразеолошки изрази со значење *успех* и *неуспех* застапени се и во фразеологијата на македонскиот и во фразеологијата на хрватскиот јазик. Од лексикографските извори на овие два јазика, за потребите на истражувањето во рамките на овој труд, собрана е фразеолошка граѓа според однапред дефинирани семантички и формални критериуми. Во неа се потврдени фразеолошки изрази со фитонимски компоненти и токму тие претставуваат централен дел во спроведеното истражување. Потврдена е важноста на симболиката на фразеолошките фитонимски компоненти врз обликувањето на фразеолошкото значење во целина. Во собраната граѓа на двата јазика позастапени се фразеолошки изрази кои може да се категоризираат во концептот *неуспех*, што значи дека значењето на македонските и хрватските фразеолошки изрази како изрази на две антонимски концептуални полиња главно е негативно конотирано. Потврдени се примери на целосна, семантичка, делумна и

⁴ Овој фразеолошки израз е повеќе значен, па покрај ова во *Хрватскиот фразеолошки речник* (2014: 246) се наведува и значењето *’изнесува познати факти, зборува банални вистини’*, но тоа не влегува во овој однос на семантичка еквиваленција.

⁵ Овие фразеолошки изрази се во однос на меѓујазична фразеолошка еквиваленција со следните македонски фразеолошки изрази, соодветно: *Сизифов труд, пука во празно, бара игла во стог сено*, кои, пак, се примери на внатрешнојазична фразеолошка синонимија со фразеолошкиот израз *во бездна жито се*.

нулта меѓујазична еквиваленција, а спроведеното истражување имаше цел да даде придонес во контрастивните фразеолошки истражувања на македонскиот и хрватскиот јазик, и општо земено, во истражувањето на фразеологијата на тие два јазика.

Користена литература

На кирилица:

Велјановска, Катерина, 2006, *Фразеолошкиите изрази во македонскиот јазик со осврт на соматската фразеологија*, Куманово:Македонска ризница.
Димитровски, Тодор, Ширилов, Ташко, 2003, *Фразеолошки речник на македонскиот јазик* (том први, том втори, том трети), Скопје: Огледало.

На латиница:

- Anić, V, 2000, *Rječnik hrvatskoga jezika*, Zagreb: Novi liber.
Brdar, Mario, Omazić, Marija, Buljan, Gabrijela, Vidaković, Dubravka, 2005, „U smjeru metaforičkih preslikavanja“, *Semantika prirodnog jezika i metajezik semantike*, ur. J. Granić, Zagreb – Split: Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku – HDPL, 141–150.
Chevalier, J., Ghebrant, A., 1983, *Rječnik simbola*. Zagreb, Nakladni zavod MH.
Čagalj, Ivana, SvítkováMilina, 2014, „Tipologija frazeološke ekvivalencije na primjeru hrvatskih i slovačkih frazema s ihtionimskom sastavnicom“, *Životinje u frazeološkom ruhu*, ur. I. Vidović Bolt, FF-press, Zagreb.
Dobrovol'skij, Dmitrij (1999): „Kontrastive Phraseologie in Theorie und Wörterbuch“, *Wörter in Bildern, Bilder in Wörtern. Beiträge zur Phraseologie und Sprichwortforschung aus dem Westfällischen Arbeitskreis*, Schneider Verlag Hohengehren, Essen, 107–123.
Hrnjak, A., 2001, „O mogućnostima konceptualne i/ili tematske organizacije i obrade frazeologije“, *Filologija*, 36-37, 189–199.
Ivšić Majić, D., Vukša Nahod, P., 2018, „O dinjama i lubenicama iliti kako obrati bostan“. *Hrvatski jezik*, 39–40.
Kovačević, B., 2012, *Frazemi od glave do pete*, Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.
Lakoff, G., Johnson, M., 1980, *Metaphors We Live By*, The University of Chicago Press, Chicago, London.
Menac, A., 2007, *Hrvatska frazeologija*, Zagreb: Knjigra.
Menac, A., Ž. Fink Arsovski, R. Venturin, 2014, *Hrvatski frazeološki rječnik*, Zagreb: Naklada Ljevak.
Weinberger, H., 2012, *Kroatisch/Serbisch - Deutsches phraseologisches Wörterbuch*, Innsbruck: Facultas Verlags- und Buchhandels AG.

Tiana LAKOSELJAC
Željka MACAN
Biljana STOJANOVSKA

**THE CONCEPT OF SUCCESS AND FAILURE IN MACEDONIAN
AND CROATIAN PHYTONYMIC PHRASEOLOGY**

Summary

The paper analyzes Macedonian and Croatian phytonymic phraseological expressions that are related to the concept of success and failure. The phraseological material on which the research was done is phraseographic – the phraseological expressions are excerpted from the *Phraseological Dictionary of the Macedonian language* and from the *Croatian Phraseological Dictionary*. Before the start of the research, the hypotheses were given, which was followed by semantic-conceptual analysis and interlinguistic equivalence analysis of the phraseological material. The aim of the research is to contribute to the study of phraseology of the Macedonian and Croatian language, as well as to the contrastive phraseology of these two languages.